

Familiedrama met happy end

Wandelroute Noord-Brabant

Een fraai kasteel met een imposant landgoed: Nemerlaer bij Oisterwijk is een plek die je met respect betreedt, ook al vertoont de geschiedenis een vlekje en een deukje.

Al in de 13de eeuw stond in Haaren een jachtslot, strategisch aan het rivierviertje de Nemer. Het groeide uit tot een machtig kasteel met een landgoed rondom, waar je als kasteelheer mee voor de dag kon komen. In het noordelijk deel bosjes, grote bolle akkers waar graan wordt verbouwd, een karpervijver en houtwallen. En een hoog pronkgehalte moeten de fraaie dubbele eikenlanen hebben gehad, want hoe voornamer de lanen, des te belangrijker waren de bewoners. Achter de kasteelboerderij, zetel van het Brabants Landschap die het landgoed beheert, ligt een oude hoogstamboomgaard met een imposante linde op de binnenplaats.

Ten zuiden van de spoorlijn die het landgoed doorkruist, zijn restanten vochtige heide te vinden, met gagelstruwelen en natte hooilanden. Een plaatje van een landgoed, waarop ooit 99 pachtboerderijen stonden.

Achter al dat fraais speelde zich in de 19de eeuw een familiedrama af. De laatste kasteelheer, jonkheer Donatus van den Bogaerde van Terbrugge (1829-1895), trouw-

de zijn dienstmeid, een daad die goed was voor een fikse familieopstand. Ontervan kon Donatus zijn familie niet, wel stond de wet toe dat de erfgenamen pas na lange tijd het bezit konden aanvaarden. Na 68 jaar leegstand waarin het verviel tot een ruïne, kon het Brabants Landschap het kasteel met het landgoed in 1964 kopen.

WANDELEND BEEKJE

Kiezen voor het allermooiste plekje langs de wandelroute is lastig. Juist de som van alle delen is zo mooi. Bosbeheerder Quekel werkt er inmiddels zeven jaar: „Het noorden met het kasteel en die typische landschapselementen – moet je die eiken eens goed bekijken, met de paddenstoelen die er in de herfst tussen leven – en het zuiden, onder de spoorlijn, waar de natuur veel natter en ruiger is.” Maar toch, na aandringen, is er een plek die hij extra waardeert. Het is de vispassage die is aangelegd nadat in 2007 de Nemer op de schop

is gegaan. Na het graven van de Essche Stroom in 1963 raakte het gebied sterk verdroogd en de vistrek nam af, ook al doordat het rivierviertje stuwvallen van zo'n anderhalve meter hoogte moest overwinnen. Quekel: „Daar kan geen vis tegenop. Die heeft juist kleine slootjes nodig. En trapjes met treden om tegen de stroom in te zwemmen, zoals de vispassage.” De Nemer heeft nu een natuur-

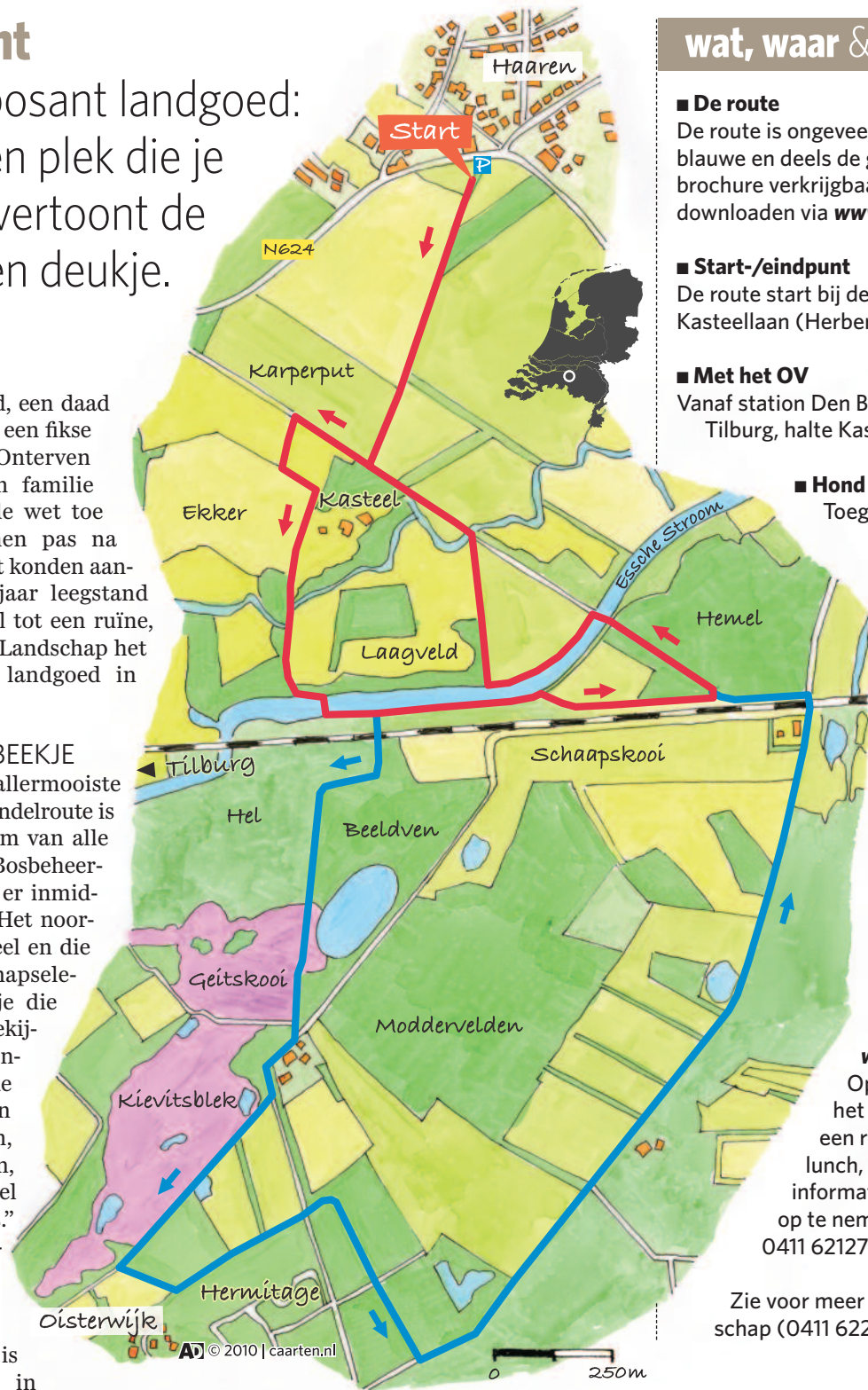
lijker loop en er is een nieuwe verbinding met de Essche Stroom gegraven. Zo kan een groot deel van de waterafvoer weer door de oorspronkelijke beekloop van de Nemer en komt er weer nieuw leven en meer natuur in het beekdal. „Zo'n meanderend, snelstromend beekje is altijd een beetje aan het wandelen,” zegt Quekel. „De bochten slijten uit, er ontstaan zandstrandjes, en die dyna-

miek trekt nieuwe soorten aan.” De grote gele kwikstaart is weer gesignaleerd en de ijsvogel, het schuchtere vogeltje dat broedt in steile, uitgesleten rivierwanden. „Nooit een ijsvogel gezien? Je moet ook geluk hebben. Het beestje horen is makkelijker. Voordat hij als een blauwe schicht wegvliegt, roept hij heel hard 'piet!'”

Wie de nieuwe Nemer wil bekijken moet even van de route af,

vóór het spoor en de Essche Stroom voert een klaphekje tussen de koeien door langs de kersverse stroom. Wie ver genoeg doorloopt, komt na ongeveer anderhalve kilometer weer uit bij Herberg van Boxtel, tegenover het kasteel. Of bij 't Boerderijtje, te herkennen aan de geelgroene luiken, de kleuren van kasteellandgoed Nemerlaer.

—Nanda Raaphorst

wat, waar & hoe

■ De route

De route is ongeveer 6 kilometer lang en volgt deels de blauwe en deels de gele bewegwijzering. De route is als brochure verkrijgbaar bij kasteel Nemerlaer, en ook te downloaden via www.brabantslandschap.nl.

■ Start-/eindpunt

De route start bij de parkeerplaats aan het begin van de Kasteellaan (Herberg van Boxtel). Gratis parkeren.

■ Met het OV

Vanaf station Den Bosch: bus 140 (Veolia) richting Tilburg, halte Kasteellaan.

■ Hond mee?

Toegestaan, mits aangelijnd.

■ Horeca

Kasteel Nemerlaer: Souterraincafé & terras: woensdag t/m zondag vanaf 11 uur.

Herberg van Boxtel, Oisterwijkse-dreef 2, Haaren, zie www.herbergvanboxtel.nl, open: do t/m za 14-21 uur, zo 12-21 uur, vanaf 1 november op do t/m za vanaf 17 uur, 0411 621512.

't Boerderijtje, Oisterwijkse-dreef 12, Haaren, www.hetboerderijtje.nl, alleen open op 1e zondag van de maand, 0411 621665.

■ Kasteel Nemerlaer

Kasteellaan 2; Haaren (NB)
06 55941583

www.kasteelnemerlaer.nl

Op afspraak worden rondleidingen in het kasteel gegeven. Ook is het mogelijk een rondleiding te combineren met een lunch, diner, ontbijt of koffietafel. Voor meer informatie gelieve in de ochtenduren contact op te nemen met kasteelvrouw Carole Vos: 0411 621279.

Zie voor meer informatie over het Brabants Landschap (0411 622775): www.brabantslandschap.nl.

■ De twaalf provinciale Landschappen en het AD maken samen deze pagina. Het Brabants Landschap is een van de twaalf Landschappen die de natuur dichtbij huis veiligstellen voor de toekomst. Dat kan mede dankzij de steun van een groot aantal donateurs en de Postcode Loterij.

Geelgroen: Op het landgoed staat niet alleen een kasteel (r), maar ook een oud Brabants café (l). In het midden een loopbrug over de Essche Stroom. FOTO'S COR DE KOCK